

observant

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT / JAARGANG 46 / 29 JANUARI 2026 / Nr 17

Integratieplannen universiteit en ziekenhuis openbaar

Uniek in Nederland maar niet zonder risico's

Het hele verhaal rondom de integratie tussen de universiteit en het ziekenhuis ligt nu eindelijk op tafel. Waarom het moet? Niet alleen zouden beide instellingen er beter van worden, maar ook Limburg, Europa, zelfs de wereld, zo melden de bestuurders. Deze keer wordt ook de 'kwetsbare positie' genoemd, bedreigingen vanuit politiek Den Haag die hen zouden kunnen treffen, zoals bezuinigingen op zorg en het beperken van de internationale studenteninstroom.

Voor het eerst sinds de aankondiging van de bestuurlijke integratie tussen de universiteit en het ziekenhuis in juni 2023 zijn er stukken openbaar. Deze werden dinsdagnamiddag op intranet Umployee gepubliceerd. Zowel de medezeggenschaporganen als bestuurders hebben tot nu toe alleen maar achter gesloten deuren vergaderd. Maar – een nieuw geluid – voor de verdere invulling wil men “brede betrokkenheid” van de gemeenschap. Diverse gremia van beide instellingen zullen in februari of maart ja of nee zeggen. Rood licht valt eigenlijk niet te verwachten. De plannen - in totaal tweehonderd pagina's - zijn in zo'n vergevorderd stadium dat afwijzing ervan bijna ondenkbaar lijkt. Gaat alles door, dan volgt een 'transitiefase' van een tot anderhalf jaar.

Maastrichts model

In de documenten gaat het over strategische keuzes voor vier inhoudelijke thema's (o.a. duurzaamheid en de gezonde samenleving), HR, cultuur en studentenwelzijn, maar volgt ook een antwoord op de vraag hoe zo'n gigantische organisatie met meer dan tienduizend medewerkers en 23 duizend studenten zal worden gerund. Het governanceplan is omgedoopt tot 'Maastrichts model': uniek in Nederland omdat nergens een universiteit in haar geheel bestuurlijk samengaat met een academisch ziekenhuis. Uitkomst is dat het huidige college van bestuur van de UM verdwijnt en dat er een vijfkoppig bestuurscollege komt met twee voorzitters: een die zich buigt over zorg, dus de facto de 'baas' van het ziekenhuis, en een universitaire voorzitter, de rector, die onderwijs en onderzoek in portefeuille heeft. Daarnaast zijn er drie leden met aparte aandachtsgebieden (financiën, personeelszaken, valorisatie en impact). Opvallend detail is dat er unaniem besluiten moeten worden genomen (“om een praktijk van bondjes vormen te voorkomen”). Komen ze er niet uit, dan mag de (nieuwe, in elkaar geschoven) Raad van Toezicht van de 'geïntegreerde kennisinstelling UM-MUMC+/azM' (een hele mond vol) zich erover buigen.

Lees verder op pagina 3

Collage: Simone Golob

FASOS EXPERIMENTEERT MET EEN HERVORMING VAN HET PCO,

stafleden en studenten hebben vragen en zorgen.

P.5

Foto: Ellen Oosterhof

EEN TAFELTJE VOOR DE KONING,
een feestelijke Rieu en indrukwekkende
lezingen: een terugblik in beeld op de
50e Dies Natalis.

P.6-7

redactioneel

Ultravips

“Ik ben categorie 7.” Een andere collega: “Categorie 12.” De derde: 13. Die laatste kreeg het helemaal benauwd, zag zichzelf al in de kelder van de basiliek belanden. “Maar uh, zitten we dan niet bij elkaar?”, vroeg hij hoopvol. We hadden geen idee die vrijdagmiddag toen we gezamenlijk naar de Sint Servaaskerk liepen waar het 50-jarig jubileum van de Universiteit Maastricht werd gevierd. We hadden onze e-tickets bij de hand waarop de categorieën vermeld stonden. In 1976 ondertekende koningin Juliana in de basiliek de oprichtingsoorkonde van de toenmalige Rijksuniversiteit Limburg. Nu kwam koning Willem-Alexander op bezoek en natuurlijk ging men hier het ritueel herhalen. We hadden al een tijdje geleden gehoord dat het tafeltje waar Juliana aan had gezeten, de dag voor de Dies verhuisd zou worden van de vaste standplaats in de rechtenfaculteit naar de basiliek. Bart Zwegers, docent en conservator academisch erfgoed, zou daar hoogstpersoonlijk voor zorgen. Dus regelden we een fotograaf, voor een grappige blik op de voorbereidingen. De organisatie was er minder van gecommeerd, begrepen we. Het stressniveau zal hoog zijn geweest. Gelukkig is het onze fotograaf Ellen Oosterhof toch gelukt om Bart met het tafeltje vast te leggen (zie voorpagina). Eerlijk gezegd had ik vooraf mijn bedenkingen over de basiliek. Prachtig en groot ja, maar ik herinnerde me schoolkerstvieringen van mijn kinderen waarbij ik, helemaal achterin zittend of leunend tegen een pilaar, Maria haast niet kon onderscheiden van de engeltjes of een van de koningen. Het leek meer op een miniatuur kerstspel. Vrijdagmiddag zaten we niet in het persvak (achterin), daar hadden we niet voor gekozen uit angst voor herhaling van ‘miniatuur kerstspelachtige taferelen’. Dus belandden we, net als andere medewerkers, in categorieën 7, 12 en 13. Bij de ingang lag op een van de tafeltjes een A4-tje met de tekst ‘smoelenboek ultravips’, een spiekblaadje voor de hosts. Gezichten kon ik niet herkennen (journalisten zijn nieuwsgierig, zeker als het gaat om ultravips). Wij stonden er in elk geval niet op.

De Diesviering was een van de mooiste die de redactie heeft meegemaakt. Het was een voortreffelijke keuze om eredocoraten te verlenen aan klimaatadvocaat Roger Cox, nefroloog Peter Stenvinkel en Mirjana Spoljaric Egger, voorzitter van het Internationaal Comité van het Rode Kruis, die een ontroerende, eerlijke en krachtige speech gaf. Zicht op de *front stage* hadden we helaas niet, de enorme pilaren stonden in de weg (er hingen wel beeldschermen in de zijbeuken). Gebouwbeheerder Roy van Kessel (‘categorie 12’) stuurde *Observant* diezelfde dag een ingezonden brief (zie pagina 8). ‘Klein leed bij de Dies Natalis’, kopte hij. Eén ding moest hem van het hart: waarom koos de universiteit voor deze plaatsverdeling? Het “klapvee” aan de zijkant dat was overgeleverd aan de regie en tv-schermen versus de eregasten en hoogleraren in het midden die de rector en de musici van André Rieu wél direct in de ogen konden aankijken. Ik snapte Roy. Blijven wij achter met de vraag: hoe kunnen we die luxe categorie bemachtigen volgend jaar?

Wendy Degens

De hoofdredacteur geeft een kijkje achter de schermen van de redactie

serie terug in de teit

Topstudenten lokken naar UM: hoor je tot de 3 procent besten, dan krijg je collegegeld terug

Studentenparade tijdens de INKOM in 2010. De 3 procent die dat jaar de beste studieresultaten behaalde, kreeg het collegegeld terug
Foto: Loraine Bodewes

2006 – 2011

Geen zesje voor een toets, maar een negen of nog liever een tien. In 2006 bedacht de Universiteit Maastricht een plan om de allerbeste studenten binnen te hengelen. Wie tot de 3 procent besten van zijn jaar behoort, zou “gratis” kunnen studeren, was in het Strategisch Plan 2006-2010 opgenomen. Dat ‘gratis’ bleek bij nauwkeurige lezing een tikje overdreven: de bollebozen kregen niet de kosten van kamerhuur en levensonderhoud vergoed, maar wel het collegegeld: toen 1500 euro voor EU-studenten, achtduizend tot 11.500 voor niet-EU. De PR-machine van de UM deed zijn werk, het werd landelijk nieuws in die zomer van 2006. Zelfs de buitenlandse pers besteedde er aandacht aan. Per jaar zouden in totaal zo’n 350 bachelor- en masterstudenten tot de gelukkigen horen. Kosten: een half miljoen. Uit welke pot dat zou worden betaald was in die zomer nog niet duidelijk, maar eind oktober bleek dat het college van bestuur daarvoor private fondsen, zoals de winst van de UM-holding, wilde inzetten. Geld dat eigenlijk was gereserveerd voor zo’n veertig masterbeurzen voor niet-EU-studenten. In september 2007 gaat de regeling in. Wat betreft de voorwaarden: de prijswinnende student moet het volgende jaar wel nog aan de UM studeren. De regeling is immers ingesteld om mensen aan de UM te binden en zo het onderwijspeil te verhogen. Juist in onderwijsgroepen zouden de goeden de minderen meetrekken, was de redenering. De maatregel wil men getrapd invoeren: eerst het eerste jaar, dan ook het tweede jaar en zo verder. Afstuderende masters, die in de meeste gevallen de UM verlaten, zouden maximaal 1500 euro krijgen, ook al is hun collegegeld hoger. Dat laatste valt verkeerd bij de universiteitsraad die voorrekenend dat een masterstudent van buiten de EU slechts een fractie van de 11.500 euro terugkrijgt. “Als je blijft vertellen dat studenten gratis kunnen studeren terwijl dat niet geldt voor de master, lok je studenten op valse gronden.” Rector Mols is bereid de U-raad tegemoet te komen, maar dat heeft consequenties voor het aantal studenten dat gaat profiteren, verwacht hij. Is de met veel tamtam aangekondigde 3 procentregel dan nog wel voor de

slimste 3 procent? Uiteindelijk tast de universiteit dieper in de buidel en blijft de 3 procent, 3 procent.

In oktober 2008 krijgen 139 (dan net) tweedejaars het collegegeld terug en een certificaat uitgereikt. Het gaat vooral om Duitsers en Nederlanders. Een door *Observant* geïnterviewde Italiaanse European Law studente is blij verrast. Ze kende de regeling niet, maar gaat nu proberen om in het tweede en derde jaar van haar studie ook bij de top 3 te geraken.

Inmiddels zwelt de kritiek aan. De leden van DOPE in de rechtenfaculteit vragen zich af hoe die top 3 tot stand komt. Dat blijkt aan iedere faculteit verschillend. Albert Scherpier, directeur van het onderwijsinstituut van de faculteit Health, Medicine and Life Sciences, twijfelt of echt de besten boven komen drijven. “Er wordt alleen gekeken naar de cijfers, maar ik vind dat de motivatie en dingen die naast de studie worden gedaan ook moeten meetellen.” En is dit wel pgo-proof, klinkt het bij psychologie. Drie-procent-jagers zouden geneigd zijn hun

“Als je blijft vertellen dat studenten gratis kunnen studeren terwijl dat niet geldt voor de master, lok je studenten op valse gronden”

gedachten voor zich te houden in plaats van kennis en ideeën uit te wisselen.

In 2011 maakt het college van bestuur bekend te stoppen met de regeling. Niet vanwege de kritiek, maar vanwege de kosten. In 2010 werd 700 duizend euro uitgekeerd. Geld dat eigenlijk voor beurzen van getalenteerde maar armlastige studenten is bedoeld. In het licht van de dreigende bezuinigingen is het beter het geld daaraan te besteden. Bovendien kost het de faculteiten een hoop werk en dus ook geld.

Riki Janssen

Dit is een serie over 50 jaar UM. Op 11 september 1975 gaf de Tweede Kamer het officiële startsein voor de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht. We duiken in onze eigen archieven: welke opzienbarende, grappige, belangrijke of wonderlijke nieuwsjes komen we tegen?

Ook de defensieve redenen worden duidelijk

Vervolg van pagina 1

Eén begroting

Er verandert bestuurlijk niets voor de faculteiten Psychology and Neuroscience, rechten, Arts and Social Sciences, Science and Engineering en de School of Business and Economics. De leiding blijft bij de decanen en hun faculteitsbesturen.

De grootste verandering geldt voor de faculteit Health, Medicine and Life sciences (FHML). Die komt samen met het ziekenhuis onder één bestuur met de decaan van de FHML als vice-voorzitter en de 'baas' van het ziekenhuis als voorzitter. Het plan? Eén strategie, één beleid, één begroting. Daarmee verschilt deze constructie niet veel van andere Nederlandse UMC's. Door nu echter de hele universiteit aan het ziekenhuis te koppelen (er komt immers één kennisinstelling met een vijfkop-pig bestuurscollege), hoopt de UM de FHML binnenboord te houden. Helen Mertens van het MUMC+ zei al in april 2024, in een duo-interview met UM-collegevoorzitter Rianne Letschert, tegen *Observant* dat er genoeg voorbeelden in het land zijn – ze noemde Leiden en Rotterdam – waar een geïntegreerd UMC “is afgedreven” en op te grote afstand van de rest van de universiteit staat. Onwenselijk, vonden beiden. Letschert, eerder daarover: “Als die faculteit naar het UMC zou gaan, zouden we 'm kwijt zijn.” Dat zou ten koste gaan van de andere. Dus proberen ze nu de boel bij elkaar te houden.

Schrikbeeld

Wat schiet de hele UM hiermee op? Vanaf het begin is gehamerd op de bundeling van kennis, meer slagkracht, een robuuste organisatie en de aantrekkelijkheid voor studenten en staf. Maar

nu worden ook de meer defensieve redenen duidelijk: de ligging in de periferie van Nederland, in een regio met een krappe arbeidsmarkt en een toenemende zorgvraag, twee relatief jonge instellingen met een beperkte omvang: dat alles maakt kwetsbaar, klinkt het. Daarbij komen dan nog de druk door landelijke bezuinigingen op onderzoek en zorg, het inperken van de aantallen internationale studenten, evenals plannen voor concentratie van hoog-complexe specialistische zorg; dat laatste is een schrikbeeld voor het ziekenhuis.

Nogmaals wordt gehamerd op het behoud van het eigen karakter en de autonomie van beide instellingen. Er mogen nog steeds eigen keuzes worden gemaakt, zoals de invulling van onderwijs en onderzoek in de faculteiten. De academische vrijheid blijft gewaarborgd.

Cultuurverschillen

Wat er verder is onderzocht: een nieuw centrum 'studentenwelzijn' (loket in Randwyck) en HR, cultuur en leiderschap. Met een pijnlijk rapport dat vlak voor kerst naar buiten kwam over sociale veiligheid in het ziekenhuis (die laat behoorlijk te wensen over) is het een belangrijk onderwerp. Uit dat MUMC+-rapport, waartoe het bestuur zelf opdracht had gegeven na een aantal crises, blijkt dat er hard gewerkt zal moeten worden aan het heersende wantrouwen, angst en een afstandelijke bestuurlijke top.

Voorlopig zullen beide instellingen hun eigen cao handhaven. De hogere lonen binnen het ziekenhuis worden dus niet maatgevend, ook niet voor de FHML-medewerkers. Dat dit tot frictie en frustratie kan leiden wordt erkend. Daar moet veel over gecommuniceerd worden, heet het.

Cultuurverschillen? Ja, die zijn er, maar ook

overeenkomsten. Beide werken “mensgericht, waarden-gedreven en maatschappelijk georiënteerd”. Academische vrijheid is een groot goed binnen de UM. Besluitvorming verloopt er echter een stuk trager dan in het ziekenhuis dat resultaatgerichter en hiërarchischer werkt. Volgens de optimistische werkgroep zouden de verschillen geen belemmering moeten vormen, maar juist “bewust worden verbonden” voor meerwaarde.

Aan de ondersteunende diensten wordt vooralsnog niet gemorreld. Wel wordt er nagedacht over “een nader te bepalen *shared service*” centrum.

Gevaren

Stel, de medezeggenschapsorganen geven groen licht in februari of maart. Wie houdt vervolgens de vinger aan de pols? Daar heeft een ad-hoc commissie zich over gebogen (met onder andere emeritus-hoogleraar André Knottnerus en gezondheidseconoom prof. Wim Groot, die zich meermaals kritisch heeft uitgelaten over de plannen in zijn columns in *Observant*). Zij benoemen belangrijke risico's die door een nog te vormen interne commissie in de gaten moeten worden gehouden. Want, staat er, “een enkele majeure verandering”, hoe groot de daaraan verbonden kansen ook zijn, is niet zonder gevaren. Denk aan de mogelijke dominantie van het ziekenhuis of de universiteit, de angst voor een 'gezondheidsuniversiteit', maar ook een onevenwichtige verdeling van geld tussen de verschillende wetenschappelijke disciplines, minder ruimte voor academische vrijheid, onderschatting van cultuurverschillen en het risico op bureaucratiesingering.

Wendy Degens

Lofzang op de thesis

“

Januari is op de faculteit een bijzondere maand. De gangen vullen zich met licht nerveuze studenten die plots opvallend vaak “even willen langskomen”. Ze schieten wakker omdat ze moeten beginnen aan hun thesis. De zoektocht naar een onderwerp, doordachte theorie en gepaste methode begint. De masterscriptie eist haar tol, maar biedt tegelijk iets zeldzaams: een unieke inkt in academische groei. In mijn kantoor zie ik het verschil tussen een eerste kladje en de laatste versie vaak bijna tastbaar worden. Het eindpunt telt, maar wat werkelijk vormend is, gebeurt onderweg. Toen ik bij FASoS begon, kregen we introductieessays over probleemgestuurd onderwijs (pgo). Samen met collega's viel me toen iets op: pgo is eigenlijk een thesis in het klein. Studenten vertrekken vanuit een probleem, bouwen voort op hun eigen kennis, werken deels samen, maar worden vooral aangesproken op zelfsturing. En een goede scriptie doet exact dat. Ze verrast je omdat je aan het begin onmogelijk kon voorspellen waar ze zou eindigen. Des te opvallender is het dat de faculteit in recente pgo-hervormingen nadenkt over het vervangen van thesissen door vager gedefinieerde groepsprojecten. Hetzelfde refrein klonk ook luid na de doorbraak van generatieve AI: de thesis zou achterhaald zijn, want “die laat je toch gewoon door ChatGPT schrijven”.

Dat argument blijft me verbazen. Juist het eindwerk is opmerkelijk robuust tegen AI. Niet omdat studenten geen AI zouden kunnen gebruiken, maar omdat een goed begeleide 'meesterproef' zich daar niet toe laat reduceren. Er is voortdurende interactie tussen student en begeleider, er zijn talloze versies, zijpaden en herformuleringen. Het onderwerp groeit mee met de student, en zelden bestaat er één correct eindantwoord dat je je kunt laten influisteren. Een thesis schrijven is leren leven met voorlopigheid: beseffen dat theorieën, methodes en conclusies altijd open blijven, en dat jij daar zelf verantwoordelijkheid voor draagt. Je kunt je hier niet verschuilen achter feiten – en ook niet achter AI.

Het probleem is dus niet de thesis als format. Het probleem is de infrastructuur eromheen: te weinig tijd, te weinig begeleiding, te veel andere verplichtingen. Wie de meesterproef toekomstbestendig wil maken, moet haar meer ruimte geven, niet minder.

”

Massimiliano Simons,
universitair docent techniekfilosofie

Nieuw instituut FHML kijkt naar effect klimaatverandering op gezondheid

Hittestress, slechte lucht en vuil water

Wie de 'hittekaart' van Maastricht en een stadskaart met de sterftecijfers onder ouderen over elkaar legt, ziet al snel: in de wijken waar het 's zomers echt zweten is, wonen de meeste eenzame 75-plussers, een groep die veel onder de hitte te lijden heeft. Hoe zit dat precies? En wat is eraan te doen? Het zijn vragen waar het nieuwe Climate Health Institute van de faculteit Health, Medicine and Life Sciences (FHML) zich over gaat buigen.

Het Climate Health Institute (CHI) is net even anders dan de meeste andere onderzoeksinstituten die de FHML al telt. Het heeft weliswaar een wetenschappelijk coördinator, maar neemt zelf geen mensen in dienst. Wat het wel doet, vertelt FHML-decaan Annemie Schols, is “kennis, infrastructuur en netwerken samenbrengen. Een Maastrichtse wetenschapper met een goed idee op het vlak van klimaatverandering en gezondheidsimpact ontmoet hier gelijkgestemden”. En krijgt hulp bij het vertalen van onderzoeksresultaten naar de praktijk, “want we hopen dat klimaatgerelateerd onderzoek tot concrete beleidsveranderingen leidt”, aldus Schols.

In het genoemde voorbeeld worden bijvoorbeeld 'risicowijken' aangewezen. “De gemeente kan dan regelen dat ouderen daar op basis van een AI-algoritme gebeld worden om te kijken hoe het met hen gaat, dat ze huisbezoek ontvangen, dat ze leren hoe ze zich geleidelijk kunnen aanpassen aan de hitteperiode en dat ze op bepaalde momenten terecht kunnen in goed gekoelde gebouwen in hun buurt.” Een ander voorbeeld is Valkenburg, waar huis-

Afbeelding: Shutterstock

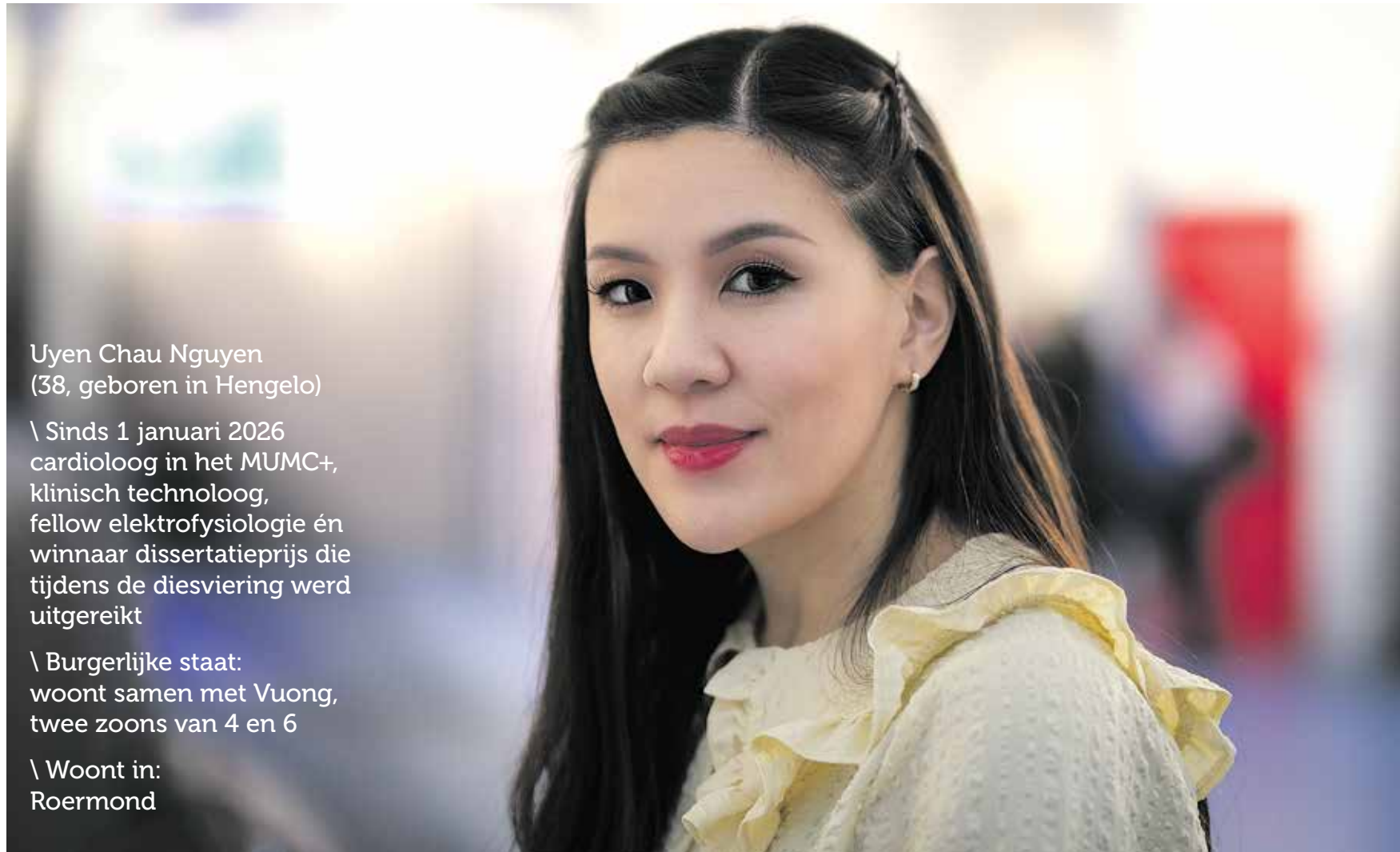
artsen sinds de overstroming van de Geul in 2021 allerlei gezondheidsproblemen zien die eerder veel minder voorkwamen. “Denk aan mentale stress”, zegt Schols, “maar ook aan schimmelinfecties of huidaandoeningen.” De burgemeester daar “wil graag een bijeenkomst van ons met de huisartsen in zijn gemeente”, om te kijken hoe dat soort problemen na een eventuele volgende overstroming snel aangepakt kunnen worden.

Vooralsnog is er ook geld beschikbaar, zo'n vijf miljoen euro, voor een onderzoeksprogramma naar hittestress, luchtkwaliteit en waterkwaliteit en een onderwijsprogramma. Hoe die er concreet uit gaan zien, wordt in de komende maan-

den duidelijk, zegt Schols. Het geld komt deels uit de 'sectorplanmiddelen' die de faculteit in 2023 van het ministerie kreeg. Ook het ziekenhuis en de andere facultaire instituten dragen financieel bij. Een collegiaal gebaar; waarom was men er zo'n grote voorstander van? Dat geld gaat nu immers niet naar de eigen club. Volgens Schols was dit “geen discussiepunt” en wilden de directeurs van de instituten met hun bijdrage “daadwerkelijke betrokkenheid” tonen. “Ze wilden een apart instituut, ze zien dat niet als bedreiging. Niemand wilde dat geld voor zichzelf binnen hengelen.”

Peter Doorackers

serie zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

Uyen Chau Nguyen
(38, geboren in Hengelo)

\ Sinds 1 januari 2026
cardioloog in het MUMC+,
klinisch technoloog,
fellow elektrofysiologie én
winnaar dissertatieprijs die
tijdens de diesviering werd
uitgereikt

\ Burgerlijke staat:
woont samen met Vuong,
twee zoons van 4 en 6

\ Woont in:
Roermond

Foto: Joey Roberts

“ Mijn papa waarschuwde mij: jij moet twee keer zo hard werken als een Nederlands kind om hetzelfde te bereiken ”

Cardiologie is een mannenwereld. [Licht] Je ziet veel vlotte mannen met overtuigingskracht bij ons. Ze zijn heel snel en medisch supervoerd. Ik zie mezelf niet zo. Ik ben nu verder aan het specialiseren, voel me nog niet zeker op de hartkatheterisatiekamer en ben heel voorzichtig. Ik ben softer, praat zachter. Ik ben een gevoelig persoon. Als iemand iets naars zegt, of ik iets verkeerd doe, dan kan ik daar erg over in zitten. Ik was vroeger heel timide, durfde vaak weinig te zeggen, het kan met mijn Aziatische wortels te maken hebben, maar dat weet ik niet, ik heb mezelf niet zo goed geanalyseerd. Dan hoorde ik als coassistent: je moet je meer laten zien, je moet je uitspreken. Het is een voordeel als je meer lef hebt, ik moest het meer van het harde werken hebben. Ik ben nu minder timide, zit hier als sinds 2015, ik ken iedereen goed, voel me relaxed om de discussie aan te gaan. Ben ik ergens anders, dan vind ik het toch nog spannend. Ik kan me daardoor wel beter inleven in de jonge (co-) assistenten en promovendi. Misschien is degene die stiller is wel bang. Ik probeer mijn jonge assistenten daarom zelfvertrouwen te geven. En wat betreft patiënten: soms komen ze boos binnen, daar probeer ik doorheen te kijken, vaak zijn ze gewoon angstig. Maar als ze zich dan gehoord voelen en bij het weggaan vragen of ze bij mij terug mogen komen, dan ben ik blij. Daar ligt mijn kracht.

Ben je gelukkig? Ja, ik ben heel gelukkig. Ik heb lieve kindjes en ben heel dankbaar dat ik in Nederland mocht opgroeien. Ik heb alles kunnen doen wat ik wenste. Ik heb hier dokter mogen worden, dat was in Vietnam nooit gelukt. Sowieso financieel niet. Het doet me pijn om te zien dat alle asielzoekers nu over een kam worden geschoren. De wereld is harder dan begin jaren tachtig toen mijn ouders hier als bootvluchtelingen belandden. Zij werden begin jaren tachtig opgepikt door een Nederlands schip toen hun boot zonk in de zee bij Zuidoost-Azië. Eerst kwamen ze terecht in een vluchtelingenkamp in Singapore, daarna heeft de Nederlandse overheid hen naar hier gehaald.

Ik stap in de voetsporen van mijn ouders. Mijn vader studeerde bouwkunde in Vietnam en zijn familie was politiek actief. Het communistische bewind pakte hem en zijn hele familie op, stopte hen in een heropvoedingskamp en bepaalde dat hij niet meer mocht studeren. Hij vluchtte, leerde Nederlands met een Nederlands-Engels en een Engels-Vietnamees woordenboek - Nederlands-Vietnamees bestond nog niet - en haalde in twee jaar het vwo-diploma om daarna op zijn 26ste informatica in Twente te gaan studeren. Mijn hele familie is technisch. Ik koos voor klinische technologie aan de Universiteit Twente. We hebben er aanleg voor, denk ik.

Wij praten elkaar thuis de oren van de kop. Er zit stil verdriet in ons gezin, de gevaarlijke vlucht uit Vietnam, aan mijn moederskant zijn familieleden tijdens de vlucht vermist geraakt, het achterlaten van familie en vrienden, het aarden in een vreemd land, we praten er niet veel over. Jullie gaan heel open met jullie kinderen om, maar in een Vietnamees gezin praat je niet over emotionele zaken.

Welke wijze les kreeg je mee van je vader? Mijn papa waarschuwde mij: jij moet twee keer zo hard werken als een Nederlands kind om hetzelfde te bereiken. Dat heb ik gedaan. Ik ging naar het gymnasium, deed eindexamen in twee profielen, koos vervolgens voor twee studies - klinische technologie en Arts Klinisch Onderzoeker (AKO) in Maastricht - en promoveerde in twee wetenschapsgebieden: geneeskunde en computermodelleren. Ik ben tweede generatie migrant en doordrongen van de bootvluchtelingenmentaliteit. Je hebt een compensatiedrang, je wilt je ouders niet teleurstellen, ze hebben zo hard gewerkt om jou kansen te geven. Daarom was het voor mij heel moeilijk om over te stappen naar de AKO. Klinische technologie is een zware studie van zes jaar, je werkt samen met artsen, maar staat niet zelf aan het bed of in de operatiekamer. Toen ik halverwege de opleiding stageliep in ziekenhuizen, en bijvoorbeeld zag hoe een pacemaker werd geplaatst, was ik jaloers op de dokters. Hoe zij

omgingen met patiënten, hoe zij zochten naar een oplossing. Als cardioloog gaat het soms over leven en dood, is er acuut levensgevaar, dan te kunnen helpen, daar leef ik voor.

Ik ben vernoemd naar... Thuis noemen ze me Châu [spreek uit als ciao], maar toen ik in het Italiaanssprekende deel van Zwitserland stageliep tijdens mijn geneeskundestudie, zorgde mijn naam voor verwarring en zijn ze me Uyen gaan noemen. Nguyễn is de achternaam van mijn papa, een soort Janssen in het Vietnamees.

Beste beslissing ooit? Om naar Maastricht te komen voor de AKO. Daar is alles begonnen. Ik ontmoette daar mijn mentor Frits Prinzen, fysioloog en professor Electro-Mechanics of the Heart, die mijn kwaliteiten zag. Dat was zo geweldig. Toen ik hem vervolgens vroeg of ik in de zomer tussen mijn eerste en tweede studiejaar bij hem stage zou kunnen lopen - ik wilde door, iets nuttigs doen in de vakantie - bracht hij me in contact met zijn goeie collega professor Angelo Auricchio, een cardioloog-elektrofysioloog in Zwitserland. Ik heb in Zwitserland van natuurkundige Mark Potse leren werken met computermodellen en elektrische metingen van het hart. In zijn instituut werken ze samen met informatici en computermodelleers, dat past bij mij. Ik heb er heel veel geleerd en Angelo vroeg me steeds om terug te komen, soms tussen coschappen door. Hij werd mijn promotor, net als Kevin Vernooij, hoogleraar in Maastricht en cardioloog-elektrofysioloog. Dat laatste is een superspecialisme. Ik ben daar net aan begonnen. Alles draait om hartritmestoornissen, hoe je die kunt behandelen. Met een pacemaker, ICD (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator) of via het wegbranden van kleine plekjes in het hart (ablatie). Ik zou niets anders willen doen.

Waar ergert jouw partner zich aan bij jou? Hij is in Vietnam geboren, als kind naar Nederland gekomen en is acht jaar ouder. Zijn Vietnamese roots zijn misschien nog dieper waardoor zijn opvoedingsmethode strenger is dan de mijne, die is toch meer Nederlands. Hij zegt dat ik te soft ben voor de kinderen. Hij is elektrotechnisch ingenieur, gepromoveerd in de experimentele natuurkunde. Hij heeft altijd heel hard gewerkt, maar als hij nu thuiskomt van zijn werk, dan is hij klaar. Ik werk en studeer 's avonds als de kinderen slapen vaak door en in het weekend. Hij accepteert dat, weet wat het betekent dat een paper af moet. Dat vind ik fijn.

Riki Janssen

Lees het uitgebreide interview op observantonline.nl

Hier verschijnt wekelijks een portret van een student of medewerker

Zorgen onder zowel stafleden als studenten

Grotere tutorgroepen, samengevoegde vakken: FASoS gaat pgo 'hervormen'

Het probleemgestuurd onderwijs (pgo) binnen de drie bachelors van de faculteit Arts and Social Sciences (FASoS) gaat komende jaren deels op de schop, als het aan het faculteitsbestuur ligt. In eerste instantie om werkdruk te verminderen, maar inmiddels ook om kosten te besparen. Staf en studenten zitten met de nodige vragen en zorgen.

Plannen voor een 'pgo-hervorming' zingen al een paar jaar rond in de faculteit. Het bestuur wil het onderwijs "toekomstbestendig" maken: minder afhankelijk van studentenaantallen en met een lagere werkdruk en verhoogd 'werkplezier' voor medewerkers (en studenten). Het komt erop neer dat stafleden minder uren kwijt moeten zijn aan onderwijstaken. Daarbij wordt onder meer gedacht aan het samenvoegen van sommige vakken, grotere tutorgroepen, gezamenlijke 'vaardigheidenvakken' voor verschillende bachelors en meer zelfsturing door studenten.

Met het oog op Haagse bezuinigingen ziet het faculteitsbestuur de hervorming inmiddels ook als een manier om een dreigend financieel tekort gedeeltelijk op te vangen – als er niks verandert, verwacht men door een geslonken geldstroom vanuit Den Haag tegen 2029 een jaarlijks tekort van meer dan een miljoen euro. Met het samenvoegen van vakken denkt het bestuur voor de drie bachelors samen bijvoorbeeld maximaal 6.000 onderwijsuren te kunnen besparen, een bezuiniging van bijna een half miljoen euro per jaar.

Voor komend collegejaar staat voor iedere bachelor al een pilot klaar. Bij Digital Society worden de tutorgroepen bij enkele vakken vergroot van maximaal vijftien naar maximaal dertig studenten. Arts and Culture gaat experimenteren met het (deels) samenvoegen van een 'kennis'- en een 'vaardigheden'-vak binnen dezelfde periode, met één gezamenlijk toetsmoment en dezelfde tutoren voor de twee vakken. Bij European Studies mogen maximaal veertig studenten deelnemen aan een groepsproject dat de thesis en een aantal vakken uit periode 4 vervangt.

Toch is nog niet iedereen overtuigd, blijkt tijdens de jongste vergadering van de faculteitsraad. Raadsleden krijgen veel vragen van

bezorgde collega's, klinkt het. Ja, iedereen begrijpt dat het nodig is om kosten te besparen, zegt raadsvoorzitter Tullio Viola. "Maar hoe weten we zeker dat dit ook echt tot minder onderwijsuren leidt en niet juist tot meer werkdruk? En zijn er geen alternatieve manieren om te bezuinigen?" Andere zorgen: wordt genoeg nagedacht over mogelijke negatieve gevolgen van aanpassingen? En hoe zorg je ervoor dat ieders stem hierbij gehoord wordt? Studenten zouden graag meer willen meepraten, zegt studentlid Lena Brenken. "We zien niet overal de voordelen van in. Werkgroepen voelen nu soms al als mini-colleges. Hoe moet dat als je straks met dertig mensen zit?"

Veel van die zorgen zijn de afgelopen jaren

al besproken met medewerkers en studenten, verzekert Patrick Bijsmans, vice-decaan onderwijs. "Dus daar zijn we ons bewust van. Bovendien blijft kleinschalig onderwijs het uitgangspunt. We gaan alleen bij uitzondering met grotere tutorgroepen werken. En een uitkomst van de pilots kan bijvoorbeeld ook zijn: we doen die grotere groepen helemaal niet." Er is namelijk nog niks in beton gegoten, zegt Bijsmans. "Tot nu toe is alles heel algemeen besproken, komende tijd gaan we de precieze invulling bepalen." Onder meer tijdens enkele workshops, waarvan deze week de eerste plaatsvond, waarin alle stafleden mogen meedenken en met andere suggesties voor aanpassingen mogen komen. "Die ruimte is er."

Daarnaast denkt de faculteit ook na over andere manieren om geld te besparen, vult directeur Constance Sommerey aan. "Maar personeel is nu eenmaal de grootste kostenpost." Oftewel: daar moet toch iets gebeuren. "Waarbij we nu de luxe hebben dat we de rode cijfers zien aankomen en dus de tijd kunnen nemen voor aanpassingen." Bovendien, zegt Bijsmans, "als we het pgo niet hervormen, doen we ook niks aan de werkdruk. Die moet omlaag, dat was immers het oorspronkelijke doel van deze plannen, dus daar zou je dan een andere oplossing voor moeten vinden." Sommerey: "We moeten dit een serieuze kans geven."

Dennis Vaendel

Studenten voor het FASoS-pand aan de Grote Gracht Foto: Joey Roberts

Podcast 50 jaar UM: Hoe Sjeng Kremers de universiteit op de kaart zette

“Ik dacht: ‘Die hebben een zonnesteek’”

Sjeng Kremers in 1997 Foto: Philip Driessen

Hij kwam naar het zuiden toen de Rijksuniversiteit Limburg nog maar net het levenslicht had gezien en ontfermde zich er direct vol overtuiging over: Sjeng Kremers. Hij werd in 1977 benoemd tot commissaris van de koningin (gouverneur) en kreeg onder andere de opdracht om de werkgelegenheid aan te zwengelen na de sluiting van de mijnen. En daarin speelde de universiteit ook een belangrijke rol. “Ik heb haar gesteund tot in Den Haag.”

Kremers had duidelijk voor ogen hoe Maastricht zichzelf nog beter op de kaart kon zetten en dat leverde nog wel eens verschil van inzicht op, vertelt hij in de Observant-podcast, opgenomen ter gelegenheid van het vijftigjarig jubileum van de UM. "Men had het plan om, na de medische faculteit die er al was, een faculteit voor beleidsambtenaren te stichten.

Ik dacht: 'Die hebben een zonnesteek'. Ik wist meteen dat dat vooral interessant zou zijn voor alle andere universiteiten, met zo'n initiatief zouden ze van Maastricht geen last meer hebben."

Kremers raadde het plan af, het college van bestuur kon maar beter terug naar de tekentafel. Volgens de gouverneur moesten er nieuwe faculteiten komen die niet te duur zouden zijn. "Geen richtingen als natuurwetenschappen, met allerlei laboratoria, maar faculteiten die veel studenten zouden trekken. Wat mij betreft waren dat rechtsgeleerdheid en economie."

En zo geschiedde. Dankzij zijn goede relaties in hoge CDA-kringen (met name met premier Dries van Agt) wist Kremers in zijn Limburgse jaren menig besluit te forceren ten faveure van de economische herstructurering van de provincie en de belangen van de universiteit.

Zo lukte het hem ook de bouw van het academisch ziekenhuis voor elkaar te krijgen. Dat de UM nu vijftig kaarsjes mag uitblazen noemt hij "heel mooi. Maastricht had een heel grote potentie. En die heeft Maastricht ook waargemaakt. Eerlijk is eerlijk."

Deborah Blekkenhorst

Scan de QR-code om de podcast met Kremers te beluisteren, en ontdek ook waar nu het tafeltje staat waaraan koningin Juliana in 1976 plaatsnam om de oprichtingsoorkonde van de universiteit te ondertekenen.

DE KONING, EEN FEESTSTEMMING EN EERBIEDIGE STILTE: TERUGBLIK OP 50E DIES

Er was de “feestelijkste muziek ooit gecomponeerd”, aldus André Rieu die met zijn Johann Strauss-orkest en de Maastrichter Staar de muzikale omlijsting verzorgde (hij had het over Händels *Hallelujah*), er waren speeches die de hele Sint Servaasbasiliek stil kregen, de koning zette zijn handtekening aan hetzelfde tafeltje als zijn grootmoeder dat ooit deed, het regende prijzen en achteraf was er uiteraard een borrel. De Universiteit Maastricht vierde afgelopen vrijdag haar 50-jarig bestaan.

Kijk voor een verslag op observantonline.nl

50
JAAR
JM

*In navolging van zijn grootmoeder, koningin Juliana, tekende koning Willem-Alexander een oorkonde over de universiteit.
Foto: Philip Driessen*

**ER KLONK
“DE FEESTELIJKSTE
MUZIEK OOIT
GECOMPONEERD”...**

Op het bestuursgebouw aan de Minderbroedersberg werden beelden van heden en verleden van de universiteit geprojecteerd – hier de oud-decaan van de rechtenfaculteit Hildegard Schneider. Foto: Joey Roberts

dies natalis

Onder professoren: oud-rector Luc Soete (midden) in gesprek met twee hoogleraren.
Foto: Joey Roberts

Decaan van de faculteit Science and Engineering Thomas Cleij.
Foto: Joey Roberts

Koning Willem-Alexander heeft onder het toezien van journalisten een onderonsje met collegevoorzitter Rianne Letschert.
Foto: Philip Driessen

...HET REGENDE PRIJZEN...

Voorzitter van het Internationaal Comité van het Rode Kruis, Mirjana Spoljaric Egger (midden), kreeg een van de drie eredoctoraten uitgereikt. Haar toespraak kreeg de aanwezigen stil.
Foto: Philip Driessen

Een twintigtal pro-Palestijnse demonstranten liet op het Henric van Veldekeplein van zich horen.
Foto: Philip Driessen

EN NATUURLIJK WAS ER EEN BORREL ACHTERAF

ingezonden brief

Klein leed bij de Dies Natalis

Het verjaardagsfeestje van de Universiteit Maastricht werd vrijdag afgetrapt met de Dies Natalis. Een feestje dat bovendien extra opgeluisterd werd met de aanwezigheid van koning Willem-Alexander van Oranje.

50 jaar UM is een heel goede reden voor een feestje en dat wilde ik natuurlijk niet missen. Ik heb mij daarom, nog niet wetende dat de koning ook aanwezig zou zijn, op tijd aangemeld en was, goed gemutst, ruim van tevoren bij de ingang van de St. Servaasbasiliek.

Nadat ik door de ID-check heen was, werd ik, op basis van de kleur van het bandje dat ik gekregen had, naar mijn plek gedirigeerd. Die plaats, waar in vervlogen tijden wellicht menig misdienaar een andere kant van de Rooms-katholieke kerk heeft leren kennen, bleek uitstekend zicht te bieden op de zijkant van het enorme podium waar onder anderen André Rieu en zijn orkest later hun beste beentje voor zouden zetten. Vanaf de klaps-toeltjes zou dit niet/nauwelijks te volgen zijn, maar gelukkig had men voor het klapvee aan de zijkant wel een beeldschermje neergezet. De pakweg 70 à 80 collega's om mij heen bleken allemaal een wit bandje te hebben ontvangen op basis van hun indeling op hun ticket.

Ik was ingedeeld in categorie 12, hetgeen mijn nieuwsgierigheid triggerde hoeveel categorieën er eigenlijk waren, wie verantwoordelijk is voor deze vlootshow én wie bedacht

heeft dat het een goed idee was om collega's buiten het zicht van alle aanwezige hoogwaardigheidsbekleders in een uithoek van deze prachtige kerk te zetten op deze heuglijke dag. De omringende collega's, ook gezeten in het 'kolenhok', behoorden vrijwel allen tot het OBP met, tot mijn verrassing, ook een enkele verdwaalde WP'er (categorie 7). Natuurlijk draait de UM niet om mij, zo belangrijk ben ik uiteraard niet, maar het schijnbare gemak waarmee mijn collega's en ik in een niet-ter-zake-doende categorie geplaatst zijn en daarmee letterlijk buitenspel gezet worden, zegt misschien wel iets over deze universiteit. De prijzen voor het OBP,

normaliter uitgereikt bij de nieuwjaarsreceptie die dit jaar niet doorging, heeft men op deze verjaardag tenslotte maar helemaal achterwege gelaten.

Ik heb besloten te vertrekken, het feestje zou tenslotte ook zonder mij wel doorgaan. De kerk verlaten bleek ook nog wel een dingetje, maar toen ik beloofde echt niet meer terug te komen, mocht ik dan toch vertrekken. Ik was op tijd thuis (uiteraard via Succesfactoren keurig 2 uurtjes verlof ingediend) om de livestream te volgen, het was een prachtige ceremonie en een feest zoals een feest gevierd zou moeten worden en waar ik graag onderdeel van uitgemaakt zou hebben. De officiële gelegenheden van de UM laat ik de komende edities echter even voor wat ze zijn en ik hoop dat er op donderdag 21 mei, bij de Garden Gathering, gewoon statafels zijn, zonder aanwijsplek.

Wel jammer dat ik de Koning de kans ontnomen heb een selfie met mij te maken. Klein leed, zeker in het licht van de uitreiking van het eredoctoraat aan Mirjana Spoljaric Egger, wier indrukwekkende, of moet ik zeggen ijzingwekkende, toespraak mijn persoonlijke hoogtepunt was van deze Dies Natalis.

Roy van Kessel, categorie 12
(en gebouwbeheerder UM)

colofon

Redactie Wendy Degens (hoofdredacteur), Deborah Blekkenhorst, Peter Doorakkers, Cleo Freriks, Riki Janssen, Stefan Moens (financieel medewerker), Dennis Vaendel
Telefoon 043 3885390

E-mail observant@maastrichtuniversity.nl

Website www.observantonline.nl

Aan dit nummer werkten mee Wammes

Bos, Massimiliano Simons, Tom Smejka

Ontwerp en illustraties Simone Golob

Vertalingen Maud Boveland, Susanna

MacDaniel **Druk** Janssen/Pers Gennep

Advertenties Zie alle info onder het kopje 'service' op onze site.

K Kansfonds
geven om
een ander

*Geef
aandacht, koffie,
waakzaking, perspectief,
warknute, een doel,
energie, hulp,
thuis.*

Geef thuis

**Geef ook thuis voor
inloophuizen**

Inloophuizen zijn een onmisbaar thuis voor Daan en vele duizenden andere mensen in ons land. Het zijn plekken waar iedereen zich welkom voelt, een thuis voor wie dat ergens anders niet vindt. Ze bieden rust, aandacht en menselijkheid in een tijd waarin veel mensen zich buitengesloten of vergeten voelen. Juist nu, door de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen, neemt de noodzaak en urgentie van inloophuizen als vangnet toe. Kansfonds geeft vaak onmisbare financiële steun, zodat ze hun belangrijke rol kunnen blijven vervullen.

PODCAST

OBSERVANT

HET AUDIOZUSJE VAN HET WEEKBLAD VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT, waarin we je bijpraten over wetenswaardigheden, bijzonderheden en nieuws over de universiteit en het studentenleven.

**DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN,
SERVICECENTRA EN STUDENTEN- ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP
WWW.OBSERVANTONLINE.NL**